

KOMISARIO KANERVA
KUOLEMA
KÄY
ATELJEESSA

KIRSTI PORRAS

Kuolema käy ateljeessa

Kirsti Porras

Kuolema käy
ateljeessa

SAGA Egmont

Kuolema käy ateljeessa

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1944, 2022 Kirsti Porras and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727164953

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1. Luku

Komisario Kanerva käveli verkalleen pitkin Tehtaankatua. Hän näytti mieheltä, jolla ei ollut päämäärää, mutta joka osasi nauttia hiljaisesta kävelyvauhdistaan ja kauniista keväisestä säästä. Hän tuijotti suoraan eteensä kävellessään, ja vastaantulija sai vaikutelman, ettei hän lainkaan huomannut ympäristöään, vaan kulki aivan omissa ajatuksissaan.

Tultuaan Tähtitorninmäen kohdalle Kanerva meni yli kadun merenpuoleiselle käytävälle ja jäi nojaamaan kaiteeseen katsellen unelmoivin silmin merelle, jossa valkoinen, uljaskeulainen laiva parhaillaan lipui satamasta.

Ilmassa oli sitä ihastuttavaa keväistä tuntua, jota ei muutamalla sanalla voi selittää, koska siihen sisältyy niin paljon eri asioita. Kanerva vaistosi koko olemuksellaan tuon tunnun ja nautti siitä. Nojatessaan kaiteeseen hän ajatteli, että pian olisi taas kesä, joka toisi mukanaan kesäloman, jonka hän entiseen tapansa viettäisi meren saarella kalastuksen, auringonpalvonnan ja suolaisen meri-ilman merkeissä, kaukana

kaikesta, mikä koskee rikoksia ja rikollisia. Eipä silti, Kanerva oli kovastikin kiinnostunut työstänsä poliisimiehenä, mutta rikoskomisariokin haluaa joskus lepoa ja vaihtelua.

Hän oli niin vaipunut unelmoiviin mietteisiinsä, että hätkähti, kun häntä voimakkaasti töytäistiin kylkeen ja iloinen, mutta ylimielisen itsevarma ääni sanoi:

– Terve, veli! Kerrankin tapaan sinut oikein sopivaan aikaan, vaikkakin aina yhtä poissaolevan näköisenä, kuten tavallisesti. Tuo sinun uneksija-asenteesi on kai jokin salapuku, vai mitä? Nykyaikainen salapoliisihan ei enää katso arvolleen sopivaksi sonnustautua valepartaan ja sinertävänpunaiseen teatterijuoponnenään, kuten ennen oli tapana. Ei, nyt pitää käyttää parempia aseita, henkistä valepukua, niin sanoakseni.

Kanerva hymyili hiljaista, lempeää hymyään, joka kyllä tarpeen tullen saattoi saada tietyn annoksen terävyyttä ja ivaakin. Mutta Esko Lampinen oli hänen vanha toverinsa, vaikka sitä vieras ei helposti olisi päältäpäin huomannut, sillä heidän keskustelunsa oli miltei aina pientä leikkisää sanaharkkaa. Kumpikin näet tiesi, ettei toinen tarkoittanut sen enempää kuin leikillistä sanakisailua, eivätkä he siitä sen enempää välittäneet. Esko Lampinen oli ammatiltaan jo melkoisen suosion saavuttanut salapoliisikirjailija, ja siksi Kanerva häntä piloillaan nimittikin usein virkaveljekseen. Vakavissaan hän ei tosin koskaan olisi myöntänyt, että mikään mielikuvituksesta lähtenyt rikosjuttu vetäisi vertoja todellisilletapauksille, joita hän, huolimatta verraten nuoresta iästään, jo oli saanut runsaasti selvitettyväkseen. Silti hän auliisti tarjosi Lampiselle palveluksiaan, kun tämä kaipasi käytännön neuvoja romaaneja sepustaessaan.

– Sinun kai pitäisi teoreettisesti parhaiten tietää, mitä salapoliisit tarvitsevat, Kanerva huomautti myhäillen. – Eri asia sitten on, miten sinun tietosi sopivat käytäntöön, mutta siitä taas minä pidän huolen. Mitä tarkoittit, kun sanoit tavanneesi minut kerrankin oikeaan aikaan?

Lampinen innostui aivan silmin nähtävästi:

– Olen juuri menossa erääseen paikkaan, jonne erikoisen mielelläni veisin myös sinut. Ajattelin sitä juuri hetki sitten. Ja nyt tulla tupsahdit aivan kuin tilauksesta eteeni.

Kanerva näytti epäilevältä.

– Mikä paikka se on?

– Oh, täysin vaaraton ja melkein säädyllyinen paikka,

Lampinen vastasi huolettomasti.

– Museoihin en tule, elokuvat ällöttävät minua aina keväisin, teatteriinmeno on jo myöhäistä ja kapakoiden huono ilma ei tunnu lainkaan houkuttelevalta. Mitä ehdotat?

Lampinen heilautti keikarimaisen ohutta kävelykeppiään vastatessaan:

– Ei mikään sattunut kohdalleen. Aion viedä sinut vierailulle eräänlaisille cocktail-illallisille, jos tahtoo asian hienosti ilmaista. Vaikka tuskin siellä sentään kunnan cocktaileja tarjotaan, joitakin mietoja ja mystillisen makuisia viinejä vain, hän lisäsi hiukan haikeasti.

Kanerva katsahti häneen vilpittömän hämmästyneenä:

– Oletko sinä tullut sekapäiseksi, mies? Sanot aikovasi viedä minut vierailulle!

– Visiitti-sanaa voi myös käyttää, vaikka en minä sitä suosittelisi, Lampinen sanoi miettävästi. – Nykyäänhan pyritään omavaraistalouteen silläkin alalla, kuten kaikessa muussakin. Eräät tyytit pitävät sitä kyllä hienompänä, tarkoitan siis sanaa

visiitti, mutta ne nyt taas ovat niitä tyyppejä, joista ei kannata edes puhua. Siis käyttäkäämme vain vilpittömin mielin sanaa vierailu.

Kanerva loi lempeistä silmistään toveriinsa moittivan katseen.

– Minulla olisi sinulle hiukan puhuttavaa, hän sanoi pehmeästi. – Sinä tiedät minut sangen hyväluontoiseksi ja suvaitsevaksi ihmiseksi, vaikka virkani puolesta minun joskus täytyykin näytellä ankaran ja karskin osaa. Sinä tiedät myös varsin hyvin, että maailmassa on muutamia asioita, jotka vaikuttavat minuun samoin kuin punainen vaate härkään. Edelleen sinä tiedät, että näihin asioihin kuuluvat myös niin sanotut vierailut. Virantoimituksessa minun on joskus ollut pakko niellä karvaita pillereitä, ja mennä niihinkin ilahduttamaan toisia läsnäolijoita persoonallisella viehätykselläni, mutta vapaaehtoisesti en koskaan niitä mukanaolollani kunnioittaisi. Kaiken tämän sinä vallan hyvin tiedät ja kuitenkin ehdotat jotakin niin päätöntä, että minä muka tulisin mukanasasi visiteeraamaan. Onko tarkoituksenasi rikkoa tuttavuussuhteemme?

– Vierailemaan, Lampinen korjasi tarmokkaasti.

– Painu hiiteen! Kanerva ystävällisesti ehdotti ja kääntyi jälleen katsomaan merelle päin.

Lampinen katseli häntä huvittuneena ja sanoi vihdoin:

– Emmekö lähtisi kävelemään? Tuntuu hiukan kylmältä.

Pientä halveksuntaa oli Kanervan katseessa, kun hän silmäili toisen ohutta kevättakkia. Hänellä oli itsellään paksu ja tukeva ulsteri maallisen tomumajansa verhona.

He lähtivät hiljalleen vaeltamaan Kauppatorille päin.

– Olen nähtävästi velkaa sinulle selityksen, kuten romaanisuomennoksissa tavallisesti sanotaan. Tässä kaupungissa asuu eräs nainen, rouva Elvira Blom. Hänellä on aivan vimmattu halu koota ympärilleen kaikenkarvaisia henkilöitä, jotka vain hituisenkaan ovat jollakin tavalla erikoisia tai kuuluisia. Hänen parhaisiin makupaloihinsa kuuluvat taiteilijat, niin esittävät kuin luovatkin. Hän ei itse ole ulkomuodoltaan mitenkään puoleensavetävä: hänen keijukaisvartalonsa paino on pikemminkin yli kuin alle sadan kilon, ja kaikki muu on hänessä sen mukaista. Sisäpuolelta, tarkoitan hengeltään, hän sen sijaan on aika pirteä ja kimmoisa, joten hänen kutsujaan ottavat mielellään vastaan useat sängen tunnetutkin kansalaisemme. Hänen luonaan tapaa maalareita, kuvanveistäjiä, näyttelijöitä, filmi-, teatteri- ja musiikki-ihmisiä, pitkätukkaisia runoilijoita ja ulkomuodoltaan miellyttäviä, kuuluisia salapoliisikirjailijoita, sellaisia kuin minä.

– Itserakas hölmö, Kanerva mutisi kävellessään, katsellen kuulakan sinistä taivasta, joka kaartui korkeana ja pilvettömänä kaupungin yläpuolella. Äkkiä hän käännähti Lampiseen päin ja kysäisi hienoinen mielenkiinnon väre äänessään:

– Millä hän elää, tuo sinun Elvira Blomisi?

– Rahoillaan, Lampinen vastasi lakonisesti. Hän katsoi kuitenkin parhaaksi lisätä selitykseksi: – Hän on leski. Luulen hänen miehensä jättäneen hänelle aika paljon tätä maallista ihanuutta. Ainakin yhden kivitalon omistaja hän on, ja kerran kuulin hänen keskustelevan puhelimesta joistakin liikeasioistaan, niin että kyllä hän nähtävästi osaa vielä kartuttaakin omaisuuttaan.

– Ja sellaiseen eläintenkesyttäjän näyttelyyn luulet minun tulevan kanssasi? Kanervan äänessä oli lempeää hämmästystä ja lievää moitetta.

Lampinen innostui jälleen.

– Sinä olisit aivan loistokappale Blomin Elviran kokoelmaan. Olen varma siitä, että hän mielihyvin kutsuisi luokseen varkaita ja murhamiehiä vain sensaationhalusta, mutta ei uskalla, sillä hän pelkää silloin muiden, kunniallisten kuuluisuuksien jäävän pois hänen yltiöpäisistä tilaisuuksistaan. Mutta oikea, ilmielävä rikoskomisario, onhan sekin sentään jotakin!

He olivat tulleet Etelä-Esplanadin kulmaan. Kanerva pysähtyi ja ojensi kätensä:

– Et sinä oikeastaan ole kunnan kädenpuristuksen arvoinen. Mutta ottaen huomioon pitkän tuttavuutemme, tarjoan sentään sinulle käteni hyvästiksi. Mutta tiedäkin, että se on suuri kunnianosoitus sinulle kaiken puhumasi jälkeen.

Lampinen hätääntyi:

– Älä, veli hopea, suutu. Katsos, vakavasti puhuen, minä olen rouva Blomin kutsuissa saanut itselleni monia aiheita, eikä olisi lainkaan mahdotonta, että sinun kävisi samoin. Joka tapauksessa tulisit näkemään siellä paljon erilaisia ihmisiä, joita tarkatessasi voisit laajentaa ihmistuntemustasi.

Kanerva katsoi häneen säälien, mutta ei puhunut mitään.

– Tule pois! koetti Lampinen suostutella. – Kukapa tietää, vaikka Elvira-kullalla olisi jotakin salamyhkäistä takanaan, jotakin, mihin sinä voisit pistää näppisi. Parhainta kaikessa kuitenkin on, että siellä ei tunne olevansa mitenkään sidottu, saa mennä ja tulla miten haluaa. Jos et viihdy, sukellat yksinkertaisesti ulsteriisi ja painut minne mielesi tekee.

Kuka murhasi kuvanveistäjän?

Komisario Kanerva päätyy erikoislaatuisen rouva Elvira Blomin cocktail-tilaisuuteen, joka pursuaa Helsingin taidemaailman suuria nimiä. Vain yhtä nousevaa taiteilijaa varakas leskirouva ei ole kutsulleen saanut – kuuluisuutta niittänyt kuvanveistäjä Asta Kari ei ole rouva Blomin kutsuihin vastannut. Pian selviää, miksi: kuvanveistäjä löytyy ateljeestaan murhattuna. Kun Asta Karin malli, nuori tehtaanjohtajan tytär katoaa murhapäivänä, on Kanervalla visainen mysteeri selvitettävänä.

1940-luvun Helsinkiin sijoittuvan klassikkodekkarisarjan toinen osa tarjoaa vanhan ajan tunnelmaa ja rikosmysteereitä Agatha Christien ja Mika Waltarin hengessä.

Kirsti Porras (1908–1986) oli yksi ensimmäisiä suomalaisia naisdekkaristeja. Salapoliisiromaanien lisäksi hän kirjoitti myös näytelmiä ja radiokuunnelmia.